

*Дмитренко А. Ю., студентка магістратури
Черкаського національного Університету ім. Б. Хмельницького
Науковий керівник – к.е.н. Лаврова-Манзенко О. О.*

ПОДАТКОВІ НАСЛІДКИ РОЗРАХУНКІВ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ СУЧАСНИХ ПЛАТІЖНИХ СИСТЕМ

Торгівля в мережі інтернет набуває все більшого розвитку в сучасних умовах. Пандемія коронавірусу стала каталізатором зростання динаміки інтернет-продажів в усьому світі та Україні зокрема. Особливістю такого типу торговельних відносин є трансформація розрахункових відносин в даній сфері, оскільки не лише замовлення товарів, а і їх оплата відбувається дистанційно. Для реалізації таких оплат та зручності їх для покупців слугують електронні платіжні системи, зокрема в Україні значного поширення набули LiqPay, Portmone та Easy Pay. На сьогодні, навіть Електронний кабінет платника податків пропонує сплачувати бюджетні платежі за допомогою саме названих вище сервісів. При проведенні розрахункових операцій на сьогодні більшість підприємств України зобов'язувані застосовувати реєстратори розрахункових операцій (РРО). При цьому, операції, що обслуговуються безготівковими розрахунками відображенню в РРО зачасту не підлягають. Тому постає питання – чи треба застосовувати РРО підприємствам при отриманні оплати через електронні платіжні сервіси LiqPay, Portmone та Easy Pay? Метою даного дослідження є встановлення достовірної відповіді на означене питання на основі аналізу діючого в Україні податкового законодавства та нормативів застосування РРО. Спочатку потрібно визначитися, чи підпадають такі розрахунки під поняття розрахункової операції, що наведене у ст. 2 Закону про РРО [1]. Виходячи з того, що всі зазначені системи – LiqPay, Portmone, Easy Pay – здійснюють платежі з використанням платіжних карток, такі платежі є розрахунковими операціями. Проте є певні особливості. Загальновідомо, що отримання

платежів з допомогою інтернет-еквайрингу є розрахунквою операцією, а відтак вимагає застосування РРО. Далі, з 10 грудня 2020 року ст. 9 Закону про РРО [1] було доповнено новим пунктом 14, згідно якого РРО не застосовується при здійсненні розрахунків за послуги у разі проведення таких розрахунків виключно за допомогою банківських систем дистанційного обслуговування та/або сервісів переказу коштів. Тому варто роз'яснити, що таке банківські системи дистанційного обслуговування та сервіси переказу коштів. Законодавство України не містить термінів/понять «сервіс переказу коштів» та «банківські системи дистанційного обслуговування», посилаючись на лист Нацбанку від 13.01.2021 № 57-0010/2314 [2]. До «сервісів переказу коштів», на думку Нацбанку, можна віднести сервіси банків (LiqPay тощо) та/або небанківських фінансових установ (Portmone, iPay, WayforPay, Easy Pay тощо), які мають ліцензію на переказ коштів без відкриття рахунків, що надають можливість споживачам здійснити оплату товарів (послуг), зокрема дистанційного.

Отже, всі згадані платіжні системи можна віднести до сервісів переказу коштів. Тому підприємство може скористатися нормою п. 14 ст. 9 Закону про РРО і не застосовувати РРО у ситуації отримання коштів саме таким способом. Разом з цим податківці рекомендують підприємству самостійно запитати в Нацбанку, чи можна віднести способи оплати, що застосовує підприємство, до здійснених з використанням банківських систем дистанційного обслуговування та/або сервісів переказу коштів [3]. Також податківці вкотре нагадали, що при здійсненні розрахунків виключно у безготівковій формі (шляхом переказу коштів замовниками із розрахункового рахунку на розрахунковий рахунок через установу банку або шляхом внесення коштів через касу банку, а також у разі проведення розрахунків у касі банку через платіжний термінал та/або ПТКС, який належить банку) РРО може не застосовуватись. Тут вони перерахували «класичні» безготівкові операції, які не є розрахунковими операціями для отримувача коштів – це безготівкові перекази з рахунку на рахунок без

застосування платіжних карток та оплата споживачами через каси або термінали банків. Однак, варто відзначити, що у разі наявності сумнівів щодо того, чи можна скористатися звільненням від РРО згідно з п. 14 ст. 9 Закону про РРО, ДПС рекомендує використовувати РРО! Втім, щодо випадку застосування систем LiqPay, Portmone, Easy Pay, про які йшлося в коментованій ІПК, можна вважати, що вони як раз поза сумнівом.

Отже, у разі приймання дистанційної оплати через системи LiqPay, Portmone, Easy Pay за послуги, РРО можна не застосовувати. До речі, цей висновок стосується не тільки підприємств, а й ФОПів. Джу поширеною думкою серед бухгалтерів-експертів є також і застереження, що безготівковими варто вважати лише ті операції, котрі призводять до зарахування коштів одразу на поточний рахунок підприємства (2600), а всі решта – із зарахуванням коштів на транзитні чи розподільчі рахунки (2603, 2605 тощо) – варто вважати сумнівними для цілей застосування звільнення від РРО згідно з п. 14 ст. 9 Закону про РРО. Тому, рекомендуємо перевірити налаштування платіжного сервісу та його «підв'язки» щодо банківських рахунків, і, якщо, сплачені клієнтами кошти зараховуються одразу на поточний рахунок, то РРО можна впевнено не застосовувати.

Література:

1. Закон України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» № 265/95-ВР від 06.07.1995 в поточній редакції. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 25.03.2021р.).

2. Щодо розрахунків за допомогою «банківських систем дистанційного обслуговування та/або сервісів переказу коштів». Лист Національного банку України від 15.01.2021 р. №57-0010/3184. URL : <https://news.dtk.ua/debet-kredit/portal-news/67863> (дата звернення 25.03.2021р.).

3. Оплата за послуги через LiqPay, Portmone, Easy Pay – без РРО. Дебет-Кредит. URL : https://news.dtk.ua/state/cash-handling/69447?_ga=2.74323345.263296264.1620459892-830642424.1620459892 (дата звернення 25.03.2021р.).